

Nemzetközi konferencia az európai autonómiamodellekről 2. Nemzetközi konferencia az európai autonómiamodellekről 2. rész

Közép és Délkelet-Európában az autonómiával kapcsolatos álláspontokat nem kizárólag racionális érvek határozzák meg, hanem vannak, akik egyszerűen zsigerileg nem szeretik, és vannak, akik - talán egy "velük született ösztönnel" - szeretik ezt a fogalmat - mondta Németh Zsolt, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke előadásában 2006. február 4-én az Európai modellekről szóló nemzetközi konferencia második napján Budapesten, az MTA épületében.

A fideszes politikus rámutatott: - Ő azok közé tartozik, akik szeretik az autonómiákat. Ez pontosan azt jelenti - fejtegette, hogy "jól el tudnám képzelni Közép és Délkelet-Európa "népességtérképét" úgy, hogy azt sok-sok autonóm nemzeti és etnikai közösség tarkítja". Németh Zsolt szerint a demokrácia megerősödése, a térség stabilitásának megszilárdulása, a kisebbségi jogok érvényesítése, a többségi és kisebbségi társadalmak viszonyának rendezése, és a magyarság és szomszédai harmonikussá tétele: mind olyan kívánalmak, melyek teljesítésében sokkal előbbre tartanánk, ha az 1989-1990-es változás együtt járt volna a közösségi autonómiák és nemzetiségi autonóm területek létrehozásával. Mivel azonban ez sajnos nem történt meg, Németh Zsolt továbbra sem mond le az igazi demokráciáról, a hosszú távú stabilitásról, és a teljeskörű kisebbségi jogokról.

Az autonómiabarát Fideszes kormányprogramról

- Biztosra vehető: programunk és az arra épülő kormánypolitikánk autonómiabarát, sőt autonómiacentrikus lesz - hangsúlyozta előadásában a magyar Parlament Külügyi Bizottságának fideszes elnöke. Véleménye szerint "be kell szüntetni az autonómia-tabletta, mint fájdalomcsillapító használatát." Vagyis, amikor a határon túli magyarok már ordítanak fájdalmukban - mint például a 2004. decemberi népszavazás miatt - akkor fájdalomcsillapító placebóként a magyar miniszterelnök szónokol egyet az autonómiáról, hátha attól "felkel az igazság napja", s a határon túliak megnyugszanak. Az ilyen tartalmatlan és átgondolatlan autonómiarohamok semmire sem jók, hacsak arra nem, hogy megnehezíti a kisebbség és többség amúgy sem könnyű párbeszédét az autonómiáról. Márpedig párbeszédre szükség van - hangsúlyozta a politikus.

Cél, hogy a határon túli magyarok

minden tekintetben otthon érezhessék magukat szülőföldjükön

Németh Zsolt előadásában kifejtette: - Az autonómia nem cél, hanem eszköz. Mint mondta: Cél, hogy a határon túli magyarok minden tekintetben otthon érezhessék magukat szülőföldjükön. Erre pedig a legalkalmasabb - sőt az elmúlt 85 év tapasztalatai alapján az egyetlen alkalmas eszköz a személyi elvű és területi autonómiák széleskörű rendszere. A demokrácia egyik alapkövetelménye - nincs kettős mérce -, hogy ami nyugaton évtizedek óta jól működik, az keleten se lehessen tabu. Erről az alapról kiindulva nem a konfliktust kell keresnünk, hanem a párbeszédet - mutatott rá Németh Zsolt.

Szász Jenő, a Magyar Polgári Szövetség elnöke, Székelyudvarhely polgármestere, akit az utolsó pillanatban hívtak meg a szervezők, (Csapó Józsefet, a Székely Nemzeti Tanács elnökét ki tudja miért, meg sem hívták.) gyakorlati oldalról közelítette meg az autonómia

megvalósításának kérdését. Felidézte Székelyudvarhely fejlődésének főbb eredményeit az elmúlt egy évtized távlatából. Mióta polgármester, három százalékra csökkent a munkanélküliség, tavaly ezer fővel többen születtek, mint ahányan meghaltak. Önálló magyar színházat hoztak létre a híres városban, könyvtárt működtetnek, két főiskolát alapítottak. Büszkeséggel említette a "Székelyföldi Hősök terét", ahol 25 kiemelkedő magyar történelmi személyiség szobra látható, közöttük szerepel Csaba királyfi és Wass Albert író. S e szoborpark - e cikk szerzője is tanúsíthatja - magyar zarándokhellyé vált: Magyarországról, sőt a világ számos pontjáról rendszeresen érkeznek honfitársaink. A székelyföldi magyarok 98 %-a akar autonómiát

Egy felmérést ismertetett Szász Jenő, mely szerint a székelyföldi magyarok 98 százaléka támogatja az autonómia törekvéseket, s közülük mintegy 80 százalék fontosabbnak tartja az autonómia megvalósulását, mint az Európai Unióhoz való csatlakozást. Székelyudvarhely polgármestere "óriási hibának" nevezte 2005. szeptember 26-át, nem érti, miért siettette a jelenlegi kormány és annak miniszterelnöke Románia EU csatlakozását. Gyurcsány Ferenc bukaresti látogatásáról szólva pedig kijelentette: Mintha "babazsúrba" ment volna, ajándékba vitte Románia ratifikációját. A Magyar Polgári Szövetség elnöke rámutatott: Erdélyben nincsenek radikálisok, csak mérsékeltek és megalkuvók. Az árulóinkkal le kell számolni! - idézte Ignasi Guardians i Cambo katalán elnököt, aki az autonómia küzdelem első lépéseként határozta meg e fontos tettet.

Szilágyi Zsolt, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács alelnöke szorgalmazta egy olyan intézet felállítását, ahol az autonómia megvalósulásáért küzdő, és tevékenykedő emberek fejthetnék ki tevékenységüket.

- Kelet-Európának, így Romániának is hosszú folyamaton kell átmennie - fejtette ki előadásban Smaranda Enache, a Pro-Európa Liga társelnöke. Véleménye szerint inspiráló erőként hatnak a Nyugat-európai minták és tapasztalatok a csatlakozás előtt álló Romániára, de szerinte a romániai demokrácia ma még instabil, a kommunizmus egykori központi hatalmi gépezete ma is jól működik. A politikus asszony szerint Romániának tíz hónapja van a reformok végrehajtására. Az autonómia ügyében pedig csak középtávon optimista, de ehhez szükségesnek tartja a magyar-román együttműködést.

Varga Attila, RMDSZ-es képviselő szerint hamis törésvonal az, mely szerint autonómiát akarókra és nem akarókra osztják a politikusokat. Véleménye szerint az autonómia nem alapvető emberi jog, hanem államszervezési kérdés. Vagyis elfogadható-e a többség számára? Ennek sikeréhez tárgyalásra, folyamatos párbeszédre van szükség. Az RMDSZ-es politikus szerint nem az a tét, hogy lesz-e működő autonómia egy év múlva Romániában, hisz ahhoz Nyugat-Európában is több évtized kellett. A tét: lesz-e áttörés e téren!

Szabó Vilmos a jelenlegi kormány politikai államtitkára hangsúlyozta: - Nemzeti érdek és erkölcsi kötelezettség a határon túli magyarok támogatása.

Kiemelt célként fogalmazta meg az uniós tagságból fakadó előnyök hasznosítását, a nemzeti érdeknek megfelelően.

Tabajdi Csaba, az Európa Parlament MSZP-és képviselője szerint: - Autonómiája annak lesz, aki küzd érte! A cél elérése érdekében komoly munka, leltár, és katalógus elkészítését tűzte ki célul, mely előirányozná, mit, milyen időzítésben kellene végrehajtani. (Milyen kár, hogy az elmúlt négy évben nem nagyon tapasztaltuk meg eme nemes célok megvalósulását.)

Tőkés László 2006. február 7-én a budapesti nemzetközi autonómia konferencia után Nagyváradon kifejtette: már a hétvégi budapesti autonómia-konferencián is hiányolta az autonómiavitában leginkább érdekelt székely tanács küldötteinek részvételét. "Szomorúnak tartjuk, hogy az EMNT és az SZNT között nem állt helyre a kezdeti egyetértés, ezért az EMNT Állandó Bizottsága - félretéve minden más meggondolást - kezdeményezte a két állandó bizottság találkoztát. Nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy miközben Bukaresttel és Budapesttel, valamint a hivatalos RMDSZ-politikával is hadakoznunk kell, közöttünk is ellentétek legyenek" - hangsúlyozta a püspök, leszögezve: nem az EMNT-n múlik majd, hogy létre jön-e a megegyezés.

Frigyesy Ágnes